

„Hazám, hazám, te mindenem!”

Legszebb áriánk, szinte második himnuszunk a „Hazám, hazám...” kezdetű ária. Zenei kifejező ereje olyan, hogy hallatán minden nép gyermeke átéli, mekkora érték a védettséget adó nemzethez tartozás. A hazához való kötődés olyan, mint az anyai kötődés, mely nélkül nem fejlődhet egészségesen a gyermek.

Milyen történelmi időben keletkezett ez a csodálatos ária? Erkel akkor érlelte lelkében ezt a zenét, amikor az emberek a bőrükön érezték az idegen elnyomás által okozott szenvedést. A kiegyezés korlátozott önállóságot hozott nemzetünknek, elhárultak a fejlődés akadályai, de önállóságunk hiányáért Trianonban mi fizettük a legnagyobb árat a nemzetek közül. Nem mi robbantottuk ki az első világháborút, mégis mi kaptuk a legnagyobb büntetést, hiszen még Ausztria is kapott magyar területeket. Mi volt ennek az oka?

Legfőképpen az, hogy ebben az időszakban olyan vezetőink voltak, akik egyáltalán nem képviselték a magyar

*Sajgó sebét felejtí Bánk,
Zokog, de szolgálja népe szent javát.
Magyar hazám, megáldalak!
Szép érted élni, érted halni,
Te hős magyar hazám!*

Az ária befejező sorában a lélegzetvesztésig kitartott hang meg is valósítja a szükséges erőfeszítést. Ez egyszerre zenei, dramaturgiai zsenialitás, az emberiség igazi közkinccse, az énekesnek pedig igazi bravúr. Az üzenete az, hogy a megtartó közösség értékei, amelyet századokon át hordtak össze hangyaszorgalommal kicsik és nagyok, lesz a „vezérlő csillag,” ami erőt ad az elveszettnek látszó helyzetben is.

Plácido Domingo talán ezért szerette volna Los Angelesben is színre vinni a Bánk bán operát. A közösség sorsa ugyanis a magánéletünket is meghatározza. A közösség iránti szeretetünk ad erőt a fennmaradáshoz. A ragaszkodás segít, hogy megvívjuk harcainkat belül és kívül, ahogy az ária sűrítve ezt elének tárja. Ne álmítsuk magunkat: magánéletünk sem lehet teljes, ha ott, ahol élünk, nem teszünk meg mindent a körülöttünk lévők jobb sorsáért. A járvány megtanított minket arra, hogy nincs elhanyagolható munka, nincs nélkülözhető ember, és minden döntés fontos, mert az egész közösségre hat. Erkel életében ötször dúlt az Ázsiából érkező kolerajárvány, két testvére is ebben halt meg. A társadalom akkor is úgy reagált a járványra, ahogy mi most. Bizalmatlan volt a gyógymódokkal szemben, pánikolt és bezárkózott. Az első, 1831-es járvány idején Klauzál Gábor miniszter az egységes, határozott járványkezelés mellett döntött, amely akkor is eredményes volt, akárcsak most. A veszélyhelyzet, amit a vírus okoz, enyhülni látszik, de nem szűnt meg. Még évekig számolnunk kell vele. Senki sem lehet boldog, és nem érezheti magát biztonságban, ha a közösség sorsa nincs biztos kezekben. Ez olyan történelmi tapasztalat, amelyre figyelniünk kell hétköznapi döntéseinkben.

Ha feladjuk szabadságunkat bármilyen okból: hiszékenységből, hamis eszmék rabjaként vagy mert nem ismerjük a történelmünket, mindig elengedjük személyes sorsunk vitorláját is, és átadjuk magunkat mindenféle szeleknek. A „vezérlő csillagot” akkor találjuk meg, ha vállaljuk a sorsközösséget minden magyarral. Ez mindig felemelő, mint az ária magas hangjai, és mindig a helyes irányba lendít. Útvesztőbe ne vigyük nemzetünket!

A „vezérlő csillag” ott van Erkel operáiban, kultúránk csúcsteljesítményeiben és történelmünk tanulságaiban. Ne hagyjuk családunkat, népünket és a még fenyegető járványhelyzetet alkalmatlan, tehetetlen, vagy idegen kezekbe kerülni! A mi szenvedésünket nem érti más, nem enyhíti más, csak a magunk erejére számíthatunk. Erkel géniusza üzen, figyeljünk nagyon!

Ört áll üzenete a választaton.

(Bakács Bernadett tanácsnok ünnepi beszéde a XXXIII. Erkel Napon 2021. június 11-én)

érdekeket a tárgyalóasztalnál. Hány ember hétköznapi élete futott zátonyra az akkori vezetők tévedése, gyengesége, alkalmatlansága miatt? Milliók sorsát tették tönkre!

Kossuth Lajos szavai ma – meglepő módon – újra égetően igazak: „A nemzet tűrhet elnyomást, de nem adhatja fel jogait csak azért, mert azt nyomban nem képes megvalósítani: nem szabad arról önként, örök időkre lemondani.”

Milyen érdekes, hogy ugyanezt vallotta politikai ellenlábasa, Deák Ferenc is: „Amit erő vagy hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse újra visszaadhatják. De amiről a nemzet, félve a szenvedésektől, önként lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és kétséges.”

Elképzelem, hogy Erkel Ferenc most itt van közöttünk. Boldog, hogy a szabad Magyarország figyel a „Hazám, hazám...” áriára. Az ária Nádasdy Kálmán-féle szövege így hangzik:

Hazám, hazám, te mindenem!

Tudom, hogy életem neked köszönhetem.

Arany mezők, ezüst folyók,

Hős vértől ázottak, könnytől áradók.